

החבר הקווקזי שלי

כשהדוד שלך מבטל צ'קים שנתן לך לסידורי
החתונה - זו בעיה. כשהצ'קים הללו נמסרים לסוחר
זהב קווקזי - אתה בבעיה הרבה יותר גדולה...
כשהקווקזי מתקשר אליך ומודיע שהוא בא עם
החברים שלו... נו, טוב... כדאי שהכסף יהיה שם עד
הפרוטה האחרונה...
אלא אם כן... אתה איש צעיר, מקסים ותמים,
שמתקשה לראות רע בעולם הזה... אחד הסיפורים
הכי מרגשים, מצחיקים, מתוקים ונוגעים ללב
שקראתם מימכם...

שלום לך, חיים ולדר!

אני מכיר את סיפוריך מאז היותי ילד, וגם כיום כאדם נשוי.

יש באמתחתי את אחד הסיפורים הגדולים שחווייתי בימי חיי. יש בו
תובנות נפלאות לכל יהודי ולכל עובד השם באשר הוא.

גדלתי בירושלים.

כשהגעתי ל'קיבוץ', בחסד השם עלי, הציע לי מורי ורבי שידוך ובערב
פורים דמוקפין בביתו סגרתי וורט.

מכיוון שהוריי גרושים, ומצד אמי המצב לא היה כל כך מבוסס, נעתר
אחד מקרובי המשפחה לקחת עליו את תפקיד העזרה והתחייב לשלם
12,000 שקלים בשנים עשר צ'קים. אני יודע שזה לא הרבה, אבל גם זה
טוב.

אחי התחייב לעזור בשבת חתן, והרב בכבודו ובעצמו קיבל עליו את

הארגון והלוגיסטיקה של השבת, שזה כולל דירות לכולם, מקום הסעודה, קייטרינג טוב, אחריות לשינוע האוכל ושאר ירקות...

זמן האירוסין נקבע לר"ח אייר, והחתונה לחודש סיון.

מיד אחרי פסח התקשר אחי הגדול ואמר לי: "תשמע, יש לי ידיד טוב, קווקזי, פה בראשון לציון, שיש לו חנות תכשיטים. בואו תעשו אצלו את הקנייה של התכשיטים והוא יעשה לכם מחיר טוב".

ואכן, למחרת הגענו לשם. כלתי בחרה תכשיטים. המחיר היה גבוה, אבל הוא הסתדר איתנו על סכום צנוע של 5,000 שקלים וקיבל ממני 5 צ'קים מאלו הנזכרים לעיל. הכל הסתיים לחיים טובים ולשלום.

האירוסין היו יפים ונחמדים, קיבלתי מתנות ומחמאות, והשמחה הייתה מלאה.

בוקר אחד קיבלתי טלפון מהרב ובו הוא אומר לי: "תשמע, קרוב משפחתך שהתחייב לעזור לך מבחינה כספית, שמע שהצד של הכלה התחייב 'רק' על שכירות לשנה, ולא על קניית דירה, לכן הוא רוצה שתבטל את השידוך. ואם לא, הוא רוצה לבטל את הצ'קים שהוא נתן בוורט. מה אתה אומר? צריך לעשות משהו?"

"הרב", אמרתי לו, "אני מכיר אותו. סתם דיבורים. הכל בסדר".

הרב אומר לי: "טוב, אם אתה מכיר אותו יותר טוב ממני. שיהיה במזל טוב!"

ליתר ביטחון התקשרתי לאחי וזה אמר לי: "נראה לך שהוא יבטל?!" נרגעתי. אין סיבה לחשוש.

יום החתונה הגיע. הכל הלך למישרין. השמחה הייתה שלמה. החברים משתי הישיבות באו לשמח.

החתונה הסתיימה. תמונות וצילומים אחרונים, ואנחנו מתארגנים ליציאה.

למחרת הודיע לי חמי שהמעטפות כיסו את רוב החתונה, ועדיין נשארו 7000 ש"ח שאותם שילמתי עם שבעת הצ'קים שנשארו מהדוד שלך".

אמרתי תודה רבה לבורא העולם על כך שנשארו בלי חובות, והתארגנו לשבת חתן.

השבת עברה בטוב ובנעימים. פיוטים למכביר, וורטים למיניהם על שלמות הבית. השמחה הייתה גדולה ומעל הכל היה זה הרב שלא הפסיק לחייך, לשמוח ולוודא שיש הכל. ממש כמו אבא רחום.

ביום ראשון בבוקר מחייג הטלפון ועל הקו מורי ורבי.

שאלתי אותו לשלומו והוא אמר שהוא מרגיש יותר טוב ומבקש סליחה על שלא נפרד מאיתנו כיאה וכיאות. "אבל התקשרתי בעניין אחר", אמר וקולו נשמע קצת מוזר,

ומה הוא מספר לי אם לא כך: "התקשר אליי איזה בנאדם קווקזי, ואמר לי שהוא דיבר עם אחיך בעניין הצ'קים שחזרו לו מהקנייה שעשיתם בחנות התכשיטים שלו. אחיך ביקש ממנו לא להתקשר לחתן, כדי לא להפריע לו בשמחתו. הוא הפנה אותו אליי, וכעת הוא רוצה לשלוח את החברים שלו לעזור לך לארגן את הכסף..."

"שנייה, אני רוצה להבין..." אמרתי. "ביררת אצל הדוד שלי? יכול להיות שלא חתם מאחורה או משהו כזה?"

"הדוד שלך לא צריך לחתום מאחורה", אמר הרב, "זה הקווקזי צריך, והוא גם חתם".

"אז מה הפשט?" שאלתי.

"הפשט הוא, שאני כנראה כן מכיר את הדוד שלך יותר ממך, והדוד שלך ביטל את הצ'קים".

"הרב בטוח בזה?" שאלתי.

"אני הייתי בטוח בזה ברגע שהדוד הודיע על כך, וגם אמרתי לך את זה..." אמר הרב. "אבל הקווקזי לא היה בטוח בזה, ולכן התקשר לדוד שלך בעל הצ'קים, והדוד שלך אמר לו שהוא הודיע לכם מפורשות שהוא ביטל אותם, ושזו הייתה רמאות מצדכם לשלם בצ'קים שאתם יודעים שהם לא שווים את הדיו שחתום עליהם!" סיים הרב.

הייתי המום. "לא חלמתי שהוא יעשה דבר כזה".

הרב צחק צחוק ספק עליו ספק מר: "יש בך תמימות כזו, שאם כל העולם היה תמים כמוך לא היה רוע בעולם".

"תודה, כבוד הרב! אז אתה תזכיר לקווקזי שישלח את החברים שלו?"

"תגיד, אתה בסדר?!"

"אתה אמרת לי לפני רגע שהם יעזרו לי להביא את הכסף, לא?!"

הרב צחק וצחק ואני לא הבנתי מה מצחיק במה שאמרתי. הרי זה הרב בעצמו אמר את זה! שהם יעזרו לי!

"אתה כנראה לא מבין קווקזית", אמר הרב.

"זה נכון", אמרתי.

"הקווקזי התכוון לזה שהוא הולך לשלוח אנשים שיגרמו לך לשלם את הכסף בלי בעיות.

"מצוין!" אמרתי. "זה בדיוק מה שהבנתי. כי באמת יש לי בעיה לשלם לו. ואני לא כך כך יודע כרגע איך אני עושה את זה ואני אשמח שהוא יעזור לי בבעיה".

את הרב משום מה זה הצחיק. הוא פשוט צחק וצחק ובאמצע הצחוק שלו ראיתי שיש טלפון מבעל האולם, אמרתי: "מחילה כבוד הרב, אני הייתי רוצה להמשיך לצחוק איתך, אבל יש לי טלפון מבעל האולם אולי הוא מצא איזו מעטפה שאיבדנו".

שוב, את הרב משום מה זה הצחיק עוד יותר, אבל לי לא היה זמן לברר מדוע ועברתי לשיחה השניה.

על הקן היה מנהל האולם. ולא, הוא לא מצא שום מעטפה ששכחנו, להפך. "אדוני צריך לשלם לי עוד 7000 שקלים על האירוע". אמר.

"למה?" שאלתי. "אמרו לי ששילמו לך".

"נכון!" אמר. "שילמו לי בצ'ק".

"אתה לא תאמין", אמרתי, "נודע לי שהדוד שלי ביטל את הצ'קים".

"נודע לך?" התרגז בעל האולם "התקשרתי לדוד שלך בעל הצ'קים, וזה אמר לי בנחרצות שהוא הודיע לך מראש שהוא הולך לבטל את הצ'קים שלו!"

"נכון!" אמרתי. "הוא באמת אמר לי את זה".

"אז מה אתה מקשקש לי שזה נודע לך עכשיו?"

"לא הבנת אותי", אמרתי לו, "הוא אמר לי שהוא יבטל את הצ'קים, אבל לא העליתי על דעתי שהוא באמת יעשה את זה, לפני דקה נודע לי שהוא באמת עשה את זה. אתה יכול לשאול את הרב שלי שהרגע הוא הודיע..."

"אל תבלבל לי את המוח!" התעצבן מנהל האולם. "מה שעשית זו הונאה, ואני מציע לך להביא לי את הכסף תוך יום, אם לא, אני אצטרך לערב את המשטרה".

אמרתי לו: "אין צורך בזה, יש איזה קווקזי ששולח את החברים שלו לעזור לי לפתור את הבעיה".

לרגע היה שקט על הקו, ואז הוא אמר: "עכשיו אתה גם מאיים עליי?"

"חלילה!" אמרתי. "מה פתאום שאני איים עליך. הרי הצדק איתך במאה אחוז. ואני זה שצריך לפחד שתתקשר למשטרה ויאשימו אותי בהונאה, לכן אני מרגיע אותך שהקוקזי הזה יסדר לי את הבעיות. הוא הבטיח את זה לרב".

"טוב! טוב!" אמר בעל האולם. "אני לא אלך למשטרה ולא כלום, רק אל תזכיר את השם שלי אצל הקוקזי".

"אני לא מאמין שאפגוש אותו ממש, הוא שולח אליי את החברים שלו שיעזרו לי!" אמרתי.

"לאאאא!" זעק בעל האולם. "תעשה לי טובה, תבטיח שלי שאתה לא מדבר עליי מילה אחת לא עם הקוקזי ולא עם החברים שלו ואני לא אבקש ממך את 7000 השקלים".

אמרתי לו "בסדר! בסדר! אם אתה מבקש - אני לא אגיד מילה, אבל את ה-7000 שקל שלך אתה תקבל. אני חייב לך אותם ואני אשלם לך עד הפרוטה האחרונה".

"תודה! באמת תודה!" אמר בעל האולם שרגע לפני כן איים עלי, ואני חשבתי בליבי שכנראה הקוקזי הזה הוא באמת אדם מאוד חשוב ומכובד, אם בעל האולם לא רוצה להקשות עליו. בשלב הזה ממש רציתי להכיר את הקוקזי או לפחות את החברים שלו.

חזרתי לרב והרגעתי אותו שכבר פתרתי את הבעיה של האולם לבד, אפילו בלי העזרה של הקוקזי. הרב המשיך לצחוק ואמר לי שאני צריך להגיד "שומר פתאים השם" וכך עשיתי.

סיפרתי לכלתי הטרייה בגאווה איך הקב"ה שלח לנו איזה קוקזי שאנחנו לא מכירים כדי לפתור את הבעיה שנותרה עם הצ'קים שהדוד שלי ביטל בגלל שהצד שלהם לא נתן מספיק. ואני מזכיר לה שוב מה אמרתי לה מראש, שהצד שלה לא צריך לתת כלום. כי אחרי שנתן לי אותה עוד מגיע להם עודף. ראיתי שהיא גאה בי מאוד, וזה שימח אותי מאוד.

באותו יום היה לנו שבע ברכות אצל הוריו של החבר שלי מירושלים. הגענו לשם והתקבלנו בזרועות פתוחות וחיוכים גדולים. אני גם ככה הייתי במצב רוח טוב בגלל החבר שלי החדש הקווקזי, או לפחות החברים שלו.

השולחנות היו ערוכים בטוב טעם, האוכל היה משובח והשירה הרקיעה שחקים. האמא והבנות לא הפסיקו לכרכר סביב כלתי ונתנו לה תחושה שהיא ממש אחותם שהתחתנה, ומעל הכל, האבא, בעל הבית, לא הפסיק לשרת אותנו בשפע ולהצחיק את כולם. בסוף הערב הוא ניגש אליי ומגיש לי שקית גדולה של 'הצורפים'.

אמרתי תודה ופתחתי, היה שם מגש לחלות מכסף עם ציפוי זכוכית וסכין מכסף לחלות.

"תודה רבה!" אמרתי. "אתם עושים בשבילנו כל כך הרבה, לא צריך גם מתנה". אבל הוא הרגיע אותי עם חיוך. לאחר מכן הוציא מכיסו מעטפה, הגיש לי אותה ואמר: "זה אספתי מכמה חברים בצרפת בשבילכם". הודיתי בעיניים לחות ונפרדנו בחיבוקים ובנשיקות.

יצאנו לדרך. באוטובוס בדרך לביתי אני פותח את המעטפה וסופר. כמה היה שם? 5000 שקלים מדויקים! השגחה פרטית של בורא העולם! התקשרתי לרב בשעה אחת וחצי בלילה וסיפרתי לו שב"ה השגתי את רוב הכסף לאולם, גם בלי העזרה מהקווקזי, ואני יכול לישון ברוגע, כי נשארו רק אלפיים.

הרב שתק קצת. ואז שאל: "ברכת כבר שומר פתאים?"

אמרתי "בטח כבוד הרב. אני באמת פתי שחשבתי שהדוד שלי לא יבטל את הצ'קים".

"אהה..." אמר הרב. "ומה בקשר לקווקזי?"

"זו הברכה שהשם שלח לי, עזרה מכיוון לא צפוי".

"אהה..." אמר הרב וקלטתי שהוא לא לגמרי הבין מה שאמרתי.

למחרת, אחרי ארוחת הבוקר עם אשתי, אנחנו שומעים דפיקות חזקות על הדלת.

רצתי לפתוח את הדלת. עמד שם בעל חנות התכשיטים ועוד שלושה אנשים גבוהים ושמנים מאוד.

"שלום!" אמרתי. "תודה שהגעתם. אני ואשתי חיכינו לכם".

ואז פניתי לקווקזי ואמרתי לו: "זה כבוד גדול שהגעת אלינו, לא היית צריך להטריח את עצמך. בואו תיכנסו, אנחנו ניתן לכם משהו לשתות".

הם היו נבוכים קצת מקבלת הפנים החמה, אבל אם היו יודעים כמה חיכיתי להם, היו מבינים.

קראתי לאשתי ואמרתי לה: "זה בעל החנות תכשיטים שאנחנו קוראים לו הקווקזי, אצלו קניתי את התכשיטים היפים שלך, והוא קיים את הבטחתו והגיע עם החברים שלו לעזור לי".

הם הסתכלו אחד על השני ואז אמר הקווקזי: "אוקיי... מה עם הכסף?!"

"אספר לך", אמרתי בגאווה, "כמו שלך חזרו חמישה צ'קים של 1000 שקל, לבעל אולם השמחות חזרו שבעה צ'קים של אלף. שזה יוצא 7000 ש"ח, אבל הוא לא היה נדיב כמוך ולא רק שלא הציע לעזור לי. הוא גם התחיל לומר שישלח לי משטרה, אבל בסוף ששמע שאתה רוצה לעזור לי הוא ויתר על הכסף. אבל אני לא חשבתי לרגע שלא להביא לו את הכסף.

כעת תשמעו מה קרה אתמול. היה שבע ברכות ובחסדי השם קיבלתי 5000 שקל במתנה. הייתם מאמינים?!"

"אוקיי!" אמר הגבוה מבין הבריונים. "אז איפה זה?!"

"מה נראה לכם? על הבוקר הבאתי את זה לבעל האולם וספרתי לו אותם על השולחן. הוא לא האמין שאביא לו אותם, בטח לא אחרי שויתר לי עליהם".

"אני לא מבין", אומר הקווקזי, "היה לך אתמול 5000 ש"ח?"
 "כן!" אמרתי בהתלהבות.

"ונתת אותם לבעל אולם שאמר לך שהוא מוותר לך עליהם?"

"ברור!" אמרתי. "מה אני נראה לכם? גזלן? אני לא גזלן וגם לא נצלן, למרות ההבטחה שלך שתעזור לי, אמרתי לעצמי שאקל עליך ובמקום שתתאמץ לארגן לי שבעת אלפים אתה רק צריך לעזור לי עם אלפיים שקל ואז אני גומר את העניין של החוב לאולם וזהו, אין יותר חובות. חוץ ממה שאני חייב לך כמובן, ותהיה בטוח שכשיהיה לי אני אתן לך."

ראיתי שהם מסתכלים אחד על השני. זה היה נראה כאילו הם היו מבולבלים לגמרי. הם הסתכלו עליי ואחר מכם התחילו לדבר אחד עם השני בשפה לא מוכרת. ניחשתי שזה קווקזית. חשבתי שאולי הם נעלבו מזה שהסדרתי בלעדיהם.

אחד מהם זז קדימה בתנועה מהירה, אבל הקווקזי עצר אותו.

"תגיד לי, מי סיפר לך שאני רוצה לעזור לך?"

"הרב שלי, זה שהתקשרת אליו. הוא סיפר שאמרת לו שאתה תשלח אלי אנשים לעזור לי לשלם את הכסף."

"ומה הבנת מזה?"

"הבנתי שאחרי ששמעת מה שהדוד שלי עשה לי, החלטת לעזור לי."

"ולמה הדוד שלך ביטל את הצ'קים?" התעניין פתאום הקווקזי.

"אה... חשבתי שהוא סיפר לך. הוא ביטל כי אני לא ביטלתי את החתונה עם אשתי."

"ולמה רצה שתבטל?"

"כי להורים שלה לא היה כסף לדירה, רק לשכירות, ובגלל שהם לא נתנו, הוא התעצבן ואיים שאם לא אשבור את השידוך - הוא יבטל את הצ'קים".

"אז למה מסרת אותם?"

"אני לא חשבתי לרגע שהוא מתכוון לזה. הוא גם הגיע לחתונה וקיבל ברכה. תראה את אשתי איזה צדיקה ונפלאה היא, אתה חושב שהייתי צריך לעזוב אותה בגלל דירה או לא דירה?"

הקווקזי חשב קצת ואז אמר: "לא מכיר את אשתך אבל אם אתה אומר, אז יכול להיות שלא היית צריך".

אז תרשה לי קצת לחלוק עליך, אדוני", אמרתי "וזה לא 'יכול להיות', אלא בטוח שלא הייתי צריך, אבל אני לא מאשים אותך בכלל, כי אתה לא מכיר אותה ואני כן, ואני אומר לך שהיא כזו צדיקה שאתה תראה בעצמך שהברכות שברכה אותך יתקיימו".

"מתי היא ברכה אותי?" שאל הקווקזי.

"תגיד, אתה בסדר?! ברגע שהרב אמר שאתה מוכן לחכות עם החוב ועוד לשלוח אלי חברים לעזור לי לשלם, אשתי ואני לא מפסיקים לברך אותך, אבל הברכה שלי לא שווה כלום, הברכה של אשתי - עוד תראה כמה כסף תביא לך. וזה, חוץ מהכסף שלך שמגיע לך בדין ובצדק ואני אחזיר לך עד הפרוטה האחרונה כשיהיה לי".

ראיתי שהקווקזי מתרגש קצת, ואחר כך הסתכל על החברים הבריונים שלו וגם הם נראו קצת נבוכים ולכן אמרתי: "אם אתם תתנו את השמות שלכם, אנחנו נברך אתכם כל יום בתפילה".

והם נתנו לי אחד אחד את השמות שלהם ואחר כך אמר לי הקווקזי: "אולי תיתן לי את המספר של הדוד שלך אני אשכנע אותו לחזור בו מהביטול שלך הצ'קים?"

"בטח ובטח!" אמרתי ומיהרתי לתת את הפלאפון של הדוד.

אחרי כל זה, אני ואשתי בירכנו אותם עוד ועוד ולאחר מכן הם עזבו את הבית.

כבר למחרת הגיע הדוד שלי ומסר לי 7000 שקל.

"2000 זה בשביל האולם וחמש אלף זה על המתנה שקיבלת מהחבר שלך הצרפתי, ומסרת לבעל האולם במקום הצ'קים שביטלתי".

"לא לא!" אמרתי. "את החמש אלף אני חייב להחזיר לקווקזי טוב הלב שדחה את החוב".

הדוד שלי הסתכל עליי פעם ופעמיים ושאל: "מה יש לך עם הקווקזי הזה?!"

"כלום", אמרתי, "הוא רק שמע שביטלת את הצ'קים וכבר התנדב לבוא עם החברים שלו לעזור לי לשלם. אפילו בלי להכיר אותי".

"תגיד", אמר הדוד שלי, "אתה לא מבין קווקזית?"

"מעניין..." אמרתי. "גם הרב שלי שאל אותי אותה שאלה".

"אתה יודע עם מי היה לך עסק?" שאל הדוד שלי.

"פחות או יותר". אמרתי.

"פחות! פחות!" אמר הדוד שלי. "זה בנאדם שמספיק לומר את השם שלו, כדי שכל אחד ימכור את הבית שלו לשלם את מה שהוא חייב לו".

"יש משהו בזה", אמרתי, "ואתה יודע מה? בעל האולם ויתר על החוב ברגע ששמע את השם שלו. מה באמת הסיבה?"

"כדי להישאר עם רגליים שלימות, למשל..." אמר הדוד שלי. "כדי להישאר בחיים..." תלוי כמה אתה חייב לו ובאיזה נסיבות.

"שטויות!" אמרתי. "אתה בטח מבלבל אותי עם מישהו אחר. הקווקזי שהיה אצלי היה הבנאדם הכי טוב בעולם, הוא לא הסתפק בלעזור לי, ברגע שסיפרתי לו על אשתי, הוא אפילו התנדב לדבר איתך ולשכנע אותך שטעית בזה שחשבת שאני צריך לשבור את השידוך וזה שביטלת את הצ'קים, והנה אני רואה שהוא הצליח, אחרת לא היית בא לכאן!"

הדוד שלי הסתכל עלי שוב ושוב ואז אמר: "תקשיב לי, אני באמת מתחיל להשתכנע שטעיתי. אם הקווקזי הזה ויתר לי על חמשת הצ'קים, שנמצאים אצלו, בתנאי שאביא לך את הכסף על שבעת הצ'קים האחרים, כנראה הוא באמת ראה כך ובאשתך את מה שאני לא ראיתי ואני שמח שאני יכול לתקן. סלח לי שניסיתי לבטל את השידוך. אתם באמת זוג מהשמיים".

מאוד התרגשנו אני ואשתי מהדברים החמים ובירכנו את הדוד שלי מכל הלב על שחזר בו והשתכנע שאכן טעה.

מאז עברו כמה שנים, ובכל פעם שאני רוצה לקנות תכשיט לאשתי אני הולך לקווקזי ההוא, עם כסף לתכשיט בתוספת חמשת אלפים שקל שאני חייב לו מהחתונה עוד. אבל הוא מוכן לקחת רק את הכסף של התכשיט ותמיד מסרב לקבל את החמשת אלפים של החוב. וכשאני מנסה לריב איתו על זה, הוא אומר: "הברכות שאתה ואשתך ברכתם אותי היו שוות לי הרבה יותר".

לא מזמן שוחחתי על זה עם אשתי. שאלתי אותה: "איך זה יכול להיות שאנשים מפחדים מאדם כל כך טוב?"

ומה אשתי ענתה לי אם לא כך:

"אם אנשים מפחדים מאדם שיודע להיות כל כך טוב, זה אולי בגלל שהם לא מספיק טהורים לראות את זה, ולכן הם מצליחים לראות בו רק את הרע. אבל אתה, בעלי, בנאדם שיש בו כל כך טוב, שאתה לא מצליח לראות את הרע".

לפעמים היא אומרת דברים מסובכים ומדעניים, אשתי.

אני חושב שהדברים החכמים יש בהם פתרון לכל דבר ועניין בעולם.
לא רק לחוב שלי לקווקזי, אלא בחינוך הילדים, בין אדם לחברו בין איש
לאשתו בין שכנים ובין שותפים.

כמו שכתוב: "מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב".

